

Marek Staniaszek

NOWE PRAWO W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA NARKOMANII – ŁÓDŹ, PAŹDZIERNIK 1992

Seminarium na temat nowego prawa w zakresie zapobiegania narkomanii Łódź 20-21.10.1992

Seminarium odbyło się w dniach 20-21 października 1992 r. w Łodzi, a zostało zorganizowane przez Komisję Uzależnień Lekowych Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Celem Seminarium było omówienie projektów nowej Ustawy i przedstawienie – w imieniu środowiska profesjonalistów – własnych wniosków i propozycji. Dyskutowano tzw. projekt poselski (przygotowany z inicjatywy posłanki J. Sierakowskiej) oraz projekt MZiOS.

Uczestnikami Seminarium byli specjaliści zajmujący się problematyką zapobiegania i zwalczania narkomanii, a także leczeniem i rehabilitacją narkomanów. Byli wśród nich: lekarze, psycholodzy, terapeuci, ex-narkomani z różnych placówek (poradni, oddziałów detoksykacyjnych, ośrodków rehabilitacyjnych, więziennych oddziałów rehabilitacyjnych) z całego kraju, a także księża, policjanci oraz dziennikarze. Razem ponad 60 osób.

Gośćmi Seminarium byli m.in: prof. T.L. Chruściel – prezes Naczelnej Rady Lekarskiej, dr E. Andrzejewska – przewodnicząca Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii, insp. Z. Dziemidowicz – szef wydziału do walki z narkomanią Komendy Głównej Policji oraz mgr G. Miros z MZiOS.

W dyskusji wszyscy uczestnicy wielokrotnie podkreślali, że obecnie narkomania w Polsce zmienia się bardzo niebezpiecznie. Wraz z zachodzącymi przeobrażeniami społeczno-gospodarczymi i politycznymi (np. otwarcie granic) zmienia się także obraz tego groźnego problemu społecznego. Naszym krajem, w którym narkomania miała dotychczas swoją specyfikę coraz wyraźniej interesują się

międzynarodowe gangi producentów i handlarzy. To na ich zlecenie od kilku lat produkowana jest na skalę przemysłową amfetamina, która rzadko stosowana – jak na razie – w Polsce przekazywana jest nielegalnie za granicę. Coraz częściej ujawniane są też przypadki przewozu przez nasz kraj znacznych ilości narkotyków z Afryki, Azji, Ameryki Płd.

Ponadto, ponownie **szybko wzrasta** – po okresie pewnej stabilizacji narkomanii – **liczba osób odurzających się, a zwłaszcza najmłodszych** (poniżej 20 r.ż.). Wśród nosicieli HIV ta grupa narkomanów stanowi już 11%. Tę groźną sytuację potwierdzają dane służby zdrowia i informacje Policji. Np. wśród zarejestrowanych (do 30 kwietnia 1993 r.) 2577 nosicieli – 1866 osób to narkomani. Spośród 137 chorych na AIDS – 73 zmarło. Większość kobiet chorych na AIDS to narkomanki.

Obowiązująca ustawa o zapobieganiu narkomanii – dostosowana do „sceny narkotycznej” z lat 80 nie odpowiada już obecnej sytuacji i nowym zagrożeniom.

Dlatego też uczestnicy Seminarium – po wnikliwym zapoznaniu się z projektami nowej ustawy – zgodnie stwierdzili, że niezbędnym jest uaktualnienie obowiązujących przepisów antynarkomańskich. Podkreślono jednocześnie, że **nowelizacje te powinny być stosunkowo nieliczne, ale szybko wprowadzone**. I tak:

1) zaakceptowano propozycje (zawarte w obu projektach), aby jako **przestępstwo traktować nielegalne posiadanie środka narkotycznego**. Przepisy (zagrożenia karne) powinny być jednak **wyraźnie zróżnicowane**: duże kary dla producentów i handlarzy zajmujących się tym procederem z chęci zysku, zaś w odniesieniu do narkomanów przepisy powinny motywować ich do podjęcia decyzji o leczeniu się.

2) stanowczo **zaprotestowano wobec zamysłu legalnego uprawiania** w Polsce maku o zwiększonej ilości morfiny – tzw. **odmiany wysokomorfinowej**. (Taką propozycję zawierają oba projekty.) Podkreślając, że mak nadal jest podstawowym surowcem do produkcji środków narkotycznych w naszym kraju **zgodzono się** na dalszą – ale jedynie przez najbliższe 2 lata – uprawę maku, lecz **tylko odmiany niskomorfinowej** i to na obszarze nie większym niż dotychczas i po uzyskaniu przez rolników specjalnego zezwolenia. W przyszłości – dla zaspokojenia upodobań kulinarnych społeczeńst-

wa – będzie można importować ziarno makowe dla celów konsumpcyjnych.

3) uznano za w pełni uzasadnioną propozycję **ustanowienia Krajowej Rady** ds. zapobiegania i zwalczania narkomanii koordynującej działania organów państwowych, samorządowych oraz zainteresowanych stowarzyszeń organizacji społecznych i związków wyznaniowych. Zaaprobowano także propozycję wydzielenia z budżetu państwa specjalnego Funduszu. (Szczegółowe propozycje zostały przekazane autorom projektów oraz odpowiednim resortom i instytucjom.)

Ponadto uczestnicy zaproponowali, aby wprowadzając najpilniejsze zmiany legislacyjne rozpocząć jednocześnie przygotowywanie nowej, **kompleksowej ustawy** obejmującej wszystkie aspekty narkomanii. Nowa ustawa powinna być dostosowana do międzynarodowych konwencji oraz powinna być zgodna z nowymi i przygotowywanymi zmianami systemowymi (np. ubezpieczeniami społecznymi itp.). Wszyscy uczestnicy zadeklarowali gotowość aktywnego udziału w przygotowaniu nowej ustawy.

Program Seminarium obejmował także wizyty w ośrodkach rehabilitacyjnych dla narkomanów w Sokolnikach, Łodzi i Kępolinach, co stanowiło dobrą okazję do wymiany doświadczeń oraz bliższego wzajemnego poznania.

Uczestnicy Seminarium zaaprobowali propozycję kolegów z województwa koszalińskiego, że wiosną 1993 roku zorganizują kolejne Seminarium na swoim terenie.

Współorganizatorem Seminarium była Poradnia dla Narkomanów SPZOZ w Łodzi oraz Wydział Infrastruktury Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.